

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-108/13-K

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Střední odborné učiliště Toužim
Sídlo:	Plzeňská 330, 364 01 Toužim
IČO:	00 669 831
Identifikátor:	600 009 289
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Ing. Richardem Nykodymem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti:	Plzeňská 330, Toužim Plzeňská 318, Toužim
Termín inspekční činnosti:	11. – 13. února 2013

Předmět inspekční činnosti

1. Hodnocení souladu školních vzdělávacích programů střední školy a domova mládeže s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy pro vyučované obory vzdělání a jejich naplnění podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále „školský zákon“), zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:
 - Školní vzdělávací programy a další vzdělávací programy - (§ 5) - školní vzdělávací programy;
 - Organizace vzdělávání - (§ 7 odst. 2) - vzdělávání podle vzdělávacích programů, (§ 16) - vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
 - Podpora rozvoje osobnosti žáků, podpora rozvoje funkční gramotnosti žáků – (§ 2 odst. 1 písm. b), e), f) a g)) - zásady a cíle vzdělávání;
 - Výsledky vzdělávání žáků a jejich hodnocení na úrovni školy - (§ 2 odst. 1 písm. g) - zásady a cíle vzdělávání.

2. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve střední škole a domově mládeže podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:

- Rovný přístup ke vzdělávání – (§ 2 odst. 1 písm. a) a b) - zásady a cíle vzdělávání;
- Řízení školy a personální podmínky – (§ 10) - výroční zprávy, (§ 28 odst. 5) - údaje ze školní matriky a dokumentace školy, (§ 30) - školní řád, (§ 164) - ředitel školy; (zákon č. 563/2004 Sb.) - pedagogičtí pracovníci;
- Spolupráce školy s partnery – (§ 12) - hodnocení škol;
- Materiální a finanční předpoklady školy - (§ 160 – 163) - financování škol.

Hodnocené období: školní rok 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 k datu inspekční činnosti.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále jen „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Škola poskytuje střední vzdělání s výučním listem v tříletých oborech vzdělání; k datu inspekce je ve školském rejstříku zapsáno šest oborů vzdělání v denní formě vzdělávání: 23-51-H/01 Strojní mechanik, 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, 41-52-E/01 Zahradnické práce, 41-52-H/01 Zahradník, 41-55-E/01 Opravářské práce, 65-51-H/01 Kuchař-číšník.

Ve školním roce 2012/2013 škola vykázala 151 žáků v devíti třídách, z toho 21 žáků se zdravotním postižením. Žáci s diagnostikovaným mentálním postižením jsou skupinově integrováni do tří speciálních tříd. Do běžných tříd je individuálně integrováno dalších osm žáků z celkového počtu. Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami má klesající trend, ve školním roce 2010/2011 škola vykazovala 37 žáků, k datu inspekce o 16 žáků méně. Škola je umístěna v oblasti s vyšší nezaměstnaností obyvatelstva a s horší dopravní obslužností. Neeviduje ve školní matrice žádného žáka se sociálním znevýhodněním, avšak podle kvalifikovaného odhadu ředitele je ve škole 50 % těchto žáků. Žádný žák se speciálními vzdělávacími potřebami se nevzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu.

Počet žáků školy se v hodnoceném období významně nemění (školní rok 2010/2011 156 žáků, školní rok 2011/2012 172 žáků, školní rok 2012/2013 151 žáků), kapacita školy (360 žáků) je naplněna dlouhodobě méně než z poloviny, ve školním roce 2012/2013 na cca 42 %. Vzhledem k tomu, že škola neposkytovala v některých oborech vzdělání ve třech po sobě jdoucích rocích, došlo v hodnoceném období (k 1. 9. 2010) k výmazu oborů vzdělání Farmářské práce, Zemědělská výroba, Strojírenská výroba, Lesní výroba. Jednalo se o dvouleté obory vzdělání kategorie E (určeny hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním podle soustavy oborů vzdělání stanovených přílohou č. 1 k nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání).

Ve školním roce 2012/13 se žáci vzdělávají v pěti **oborech vzdělání**, pro které škola vytvořila školní vzdělávací programy (dále „ŠVP“) podle příslušných rámcových vzdělávacích programů odborného vzdělávání. Ve všech třech ročnících vzdělává škola k datu inspekce žáky oboru vzdělání 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel (ŠVP s názvem Automechanik), žáky oboru vzdělání 65-51-H/01 Kuchař - číšník (ŠVP

s týmž názvem) a žáky oboru vzdělání 41-55-E/01 Opravářské práce (ŠVP s týmž názvem); žáci oboru vzdělání 41-52-H/01 Zahradník (ŠVP s týmž názvem) jsou vzdělávání v 1. a 2. ročníku a žáci oboru vzdělání 41-52-E/01 Zahradnické práce (ŠVP s názvem Květinářské a aranžérské práce) pouze ve 3. ročníku.

Činnosti ve škole zabezpečuje celkem 33 zaměstnanců, z nichž je 20 učitelů, dva vychovatelé, čtyři administrativní a sedm provozních pracovníků. Podmínku odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost splňuje 10 učitelů (50 %) a jeden vychovatel (50 %). Vedení školy se nedaří získávat kvalifikované učitele zejména pro výuku teoretických předmětů, kde kvalifikovanost činí jen 30 %. Tři pedagogové (dva učitelé a jeden vychovatel) absolvovali studium zaměřené na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, nesplňují však podmínku odborné kvalifikace pro přímou vyučovací činnost, kterou vykonávají. Ve sledovaném období si doplnila požadované vysokoškolské vzdělání v oboru jedna učitelka, dva učitelé studují druhým rokem v bakalářském studijním programu.

Ubytovací kapacita **domova mládeže** je stanovena na 120 lůžek, ve školním roce 2012/2013 je zapsáno 26 ubytovaných (14 chlapců, 12 dívek). Kapacita domova mládeže je naplněna pouze z 22 %, počet ubytovaných v hodnoceném období klesl z 38 na současný stav. Školské zařízení poskytuje žákům školy ubytování i celodenní stravování; měsíční úplata za ubytování činí v současné době Kč 900,--, za celodenní stravování Kč 1200,--.

Činnost domova mládeže se řídí vlastním školním vzdělávacím programem, zabezpečují ji dva vychovatelé, podmínku odborné kvalifikace splňuje pouze jeden z nich.

Stravování žáků (včetně ubytovaných v domově mládeže) zajišťuje školní jídelna v budově domova mládeže; stravují se v ní pouze žáci (ve školním roce 2012/2013 56 % žáků školy), zaměstnanci a cizí strážníci se stravují v jídelně, jejíž provoz škola zabezpečuje v rámci odborného výcviku žáků oboru Kuchař – číšník.

Vzdělávání škola poskytuje ve dvou místech zapsaných ve školském rejstříku - teoretické vyučování a zčásti i praktické vyučování ve formě odborného výcviku probíhá v hlavní budově Plzeňská 330, domov mládeže sídlí v budově Plzeňská 318, zde probíhá i odborný výcvik žáků oborů Zahradník, Zahradnické práce a Kuchař - číšník. Obě budovy jsou staré, jejich provoz a údržba jsou velmi nákladné. Přesto se daří ve spolupráci se zřizovatelem budovy postupně renovovat. Ve sledovaných letech byla provedena výměna oken v budově domova mládeže, oplechování štítů budovy školy a oprava komínů, již druhý rok je v jednání výměna příp. renovace oken v budově školy. Odborný výcvik žáků oboru Automechanik probíhá ve dvou dílnách umístěných na území Toužimi, které jsou v majetku zřizovatele a škola je má svěřeny do správy. Tyto objekty nejsou ve školském rejstříku zapsány jako místa poskytovaného vzdělávání.

Aktuální informace o škole jsou přístupné na www.souz-touzim.cz.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Přijímání ke střednímu vzdělávání probíhá v souladu s právními předpisy. Počet žáků, přijímaných do prvního ročníku, ve sledovaném období kolísal (školní rok 2010/2011 57, školní rok 2011/2012 74 a školní rok 2012/2013 47). Záměry počtu přijímaných uchazečů do prvních ročníků škola ve školním roce 2012/2013 naplnila zhruba z 50 %. Škola informuje o své vzdělávací nabídce a postupu při přijímání ke vzdělávání způsobem dostupným všem uchazečům. Kritéria přijímacího řízení respektují ustanovení právních

předpisů. Škola přijímá uchazeče o studium na základě výsledků předchozího vzdělávání (prospěch a chování, účast a umístění v soutěžích), nekoná přijímací zkoušky.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) jsou evidováni v elektronické formě školní matriky. Součástí dokumentace výchovného poradce jsou posudky ze školských poradenských zařízení a informovaný souhlas zákonných zástupců nezletilých žáků s diagnózou lehké mentální postižení. Škola v souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy upravila školní vzdělávací programy Opravářské práce a Květinářské a aranžérské práce pro potřeby vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Informace o podpůrných opatřeních, které je nutno zdravotně postiženým žákům poskytovat na základě doporučení školských poradenských zařízení, nejsou efektivně předávány vyučujícím jednotlivých předmětů, k realizaci přijatých opatření v některých případech u individuálně integrovaných žáků nedochází. V průběhu inspekční činnosti škola tento nedostatek odstranila; vytvořila přehlednou evidenci žáků se SVP včetně stanovených diagnóz z poradenských zařízení a přijatých podpůrných opatření a jednotlivé informace předala učitelům žáků se SVP. Z podpůrných opatření podle § 1 odst. 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb. škola při vzdělávání individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením využívá k datu inspekce pouze snížení počtu žáků ve třídách a zajištění poradenské služby při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Ve speciálních třídách k vyjmenovaným opatřením přistupuje i využití speciálních forem a postupů, zejména individuálního přístupu ke každému žákovi. Učitelé žákům poskytují prodloužený čas pro písemné vyjádření, možnost účinného zafixování látky formou vhodného opakování, využívají názorných a demonstračních pomůcek atd. V prostředí malých kolektivů **speciálních tříd** učitelé velmi dobře znají možnosti a schopnosti žáků včetně jejich sociálního a rodinného prostředí, což jim umožňuje účinně rozvíjet osobnost žáků. Na požadované úrovni je **podpora žáků se sociálním znevýhodněním**. Škola jim zapůjčuje pomůcky a učebnice z vytvořeného fondu učebnic, poskytuje jim pomoc při materiálním zajišťování tematických úkolů při skládání praktické závěrečné zkoušky. Při přijímání žáků i v průběhu vzdělávání škola dodržuje zásadu rovného přístupu ke vzdělávání.

Ve sledovaných hodinách **teoretického vyučování** v běžných třídách rozvíjeli učitelé osobnost žáků prostřednictvím užitých metod a forem. Účelně používali prostředky informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“), především formou digitalizované podoby učebních materiálů. Škola využívá pro procvičování a opakování učiva i rozvoj informační gramotnosti systém výukových zdrojů přístupný žákům dálkovým způsobem ve školním informačním systému Škola Online. Žáci mají k dispozici učebnice, většinou vlastní, nebo zapůjčené z fondu vytvořeného pro potřeby sociálně znevýhodněných žáků. Dílčím negativním zjištěním je nedostatek komunikace se žáky a převládající projev učitele v některých hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů.

Mezi silné stránky činnosti školy patří organizace a průběh praktického vyučování. **Odborný výcvik** probíhá zpravidla každý druhý týden (střídavý cyklus s teoretickým vyučováním). Žáci prvních a druhých ročníků absolvují odborný výcvik na pracovištích školy, ve třetím ročníku se odborný výcvik většiny z nich uskutečňuje na pracovištích spolupracujících firem. Sledovaný průběh praktického vyučování byl na požadované úrovni, učitelé odborného výcviku vytvářejí žákům bezpečné a motivující pracovní prostředí. V těchto hodinách byla sledována i vyšší míra rozvoje komunikativních dovedností žáků ve srovnání s teoretickým vyučováním.

Výsledky vzdělávání žáků jsou hodnoceny podle pravidel hodnocení, která jsou zakotvena v dokumentu Klasifikační řád. Dokument je deklarován jako součást školního

řádu, není však zveřejněn. Některá ustanovení uvedených pravidel hodnocení jsou v rozporu s právním předpisem, např. deklarovaná nemožnost stanovení náhradního termínu hodnocení žáka v pololetí při vysoké absenci nebo stanovení míry tolerované neúčasti žáka na vyučování. Analýzou dokumentace bylo zjištěno, že škola uvedená ustanovení v praxi v hodnoceném období nepoužila, respektive žákům je vždy stanovován náhradní termín hodnocení v případě, že žáka nelze hodnotit na konci pololetí. Jednotliví učitelé stanovují při průběžném hodnocení výsledků vzdělávání žáků vlastní pravidla, která nejsou zakotvena v oficiálním dokumentu. S těmito interními pravidly jsou žáci seznámeni.

Škola sleduje výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím interních nástrojů, bez hlubší analýzy trendů a kritických bodů. V průběhu školního roku 2011/2012 odešlo ze školy 51 (tj. cca 1/3 ze všech) žáků z důvodů neprospěchu nebo vysoké absence, z toho má škola informace o pokračování ve vzdělávání jen o osmi z nich. Čtyři z uvedených žáků škola vyloučila, ostatní ukončili vzdělávání sami nebo prostřednictvím zákonného zástupce. Počet žáků školy se přesto v průběhu školního roku příliš nemění, neboť škola průběžně přijímá do vyššího než prvního ročníku žáky neúspěšné v jiných středních školách. Třetina žáků speciálních tříd je k datu inspekce ohrožena rizikem školní neúspěšnosti, tj. nejsou v některých předmětech hodnoceni nebo jsou více než ve dvou předmětech hodnoceni stupněm prospěchu dostatečný nebo nedostatečný. V běžných třídách jsou školní neúspěšnosti nejvíce ohroženi žáci prvního ročníku, z nichž 80 % nemohlo být hodnoceno pro vysokou absenci nebo je klasifikováno stupněm dostatečný nebo nedostatečný (ve druhém ročníku 74 %, ve třetím ročníku 70 %). Škola vykazuje v hodnoceném období vysokou absenci žáků, která má navíc vzrůstající tendenci (v 1. pololetí školního roku 2012/2013 dosahuje téměř shodných hodnot jako za celý školní rok 2011/2012). Výrazná část omluvené absence se týká žáků sociálně znevýhodněných, jejichž zákonní zástupci zdůvodňují nepřítomnost žáků ve výuce nedostatkem prostředků na financování dojíždění do školy. Vyjmenované jevy a trendy škola systematicky neanalyzuje ani nepřijímá účinná opatření k jejich zmírnění. Preventivní systémy ve škole nejsou v souvislosti s uvedenými výsledky vzdělávání funkční. Ve škole není k datu inspekce ustanoven školní metodik prevence, škola neposkytuje žákům prvních ročníků adaptační programy. Pro řešení školní neúspěšnosti koná pouze pohovory s neprospívajícími žáky a jejich zákonnými zástupci, a to většinou až po té, kdy jsou hodnoceni na vysvědčení nebo jen těsně předtím. Ve škole není zřízena žákovská samospráva, škola neposkytuje žákům prostřednictvím školního řádu ani informaci o jejich právu na založení samosprávy.

Učební plány a učební osnovy **školních vzdělávacích programů** v realizovaných oborech vzdělání jsou naplňovány na požadované úrovni. Vzdělávací nabídka je doplňována účastí školy v řadě odborných soutěží, které vyhláší především další školy se stejným nebo podobným zaměřením. Pravidelně se účastní např. regionální soutěže „Borská vařečka“, soutěže v odborných dovednostech ve stolování pořádané SOU v Domažlicích a soutěže aranžérů „Chodský kvítí“ v Horšovském Týně. V některých soutěžích dosahuje škola výrazných úspěchů (v hodnoceném období postoupil žák školy v soutěži Automechanik Junior ve Vysokém nad Jizerou do celostátního finále). V rámci mezinárodního projektu přeshraniční spolupráce škola umožňuje zajištění odborné praxe pro vybrané žáky oboru kuchař – číšník ve stravovacích zařízeních hotelů německých měst. Při zajišťování praktického odborného výcviku žáků v provozních podmínkách škola spolupracuje s řadou firem z okolí. Pozitivní přínos pro rozvoj osobnosti žáků má spolupráce s partnerskou školou v SRN.

V realizovaných oborech vzdělání konají žáci **závěrečné zkoušky**. Ve školním roce 2011/2012 konali žáci v oboru vzdělání kuchař – číšník poprvé závěrečnou zkoušku podle

jednotného zkušebního schématu. Ve školním roce 2011/2012 konalo závěrečnou zkoušku celkem 37 žáků, po opravných zkouškách prospělo 35 žáků, 2 neprospěli. Procento žáků neprospívajících při ukončování vzdělávání zůstává ve sledovaném období přibližně na stejné úrovni.

Ve škole je vytvořeno bezpečné prostředí pro střední vzdělávání, míra školní úrazovosti je pod celostátním průměrem.

Nedostatky byly zjištěny v domově mládeže (dále „DM“). Činnost v DM je organizována ve dvou výchovných skupinách, oba vychovatelé vykonávají přímou výchovnou činnost i noční dohled nad žáky. Vychovatelé se střídají ve dvousměnném provozu, informace o žácích si předávají jednou denně při přebírání služby. Organizace dohledu nad ubytovanými žáky je nedostatečná, např. v případě mimořádné události. Domov mládeže nenaplnuje na požadované úrovni školní vzdělávací program, nevede žáky k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností, rizikem je zejména nedostatečné materiální vybavení pro zájmové vzdělávání.

V hodnoceném období se škola zapojila do dlouhodobého projektu *EU peníze školám*, který je financován z Evropských sociálních fondů. Z tohoto finančního zdroje (dosud škola obdržela cca 340 tis. korun) se daří zlepšovat materiální a výukové podmínky pro vzdělávání žáků, např. tvorbou digitálních učebních materiálů a modernizací prostředků výpočetní techniky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola vykonává činnost v souladu se **zápisem údajů do školského rejstříku** s výjimkou souladu údajů o místech poskytovaného vzdělávání se skutečností. Dle platné zřizovací listiny (Příloha č. 1 zřizovací listiny – Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření) jsou v užívání školy stavby na stavebních parcelách č. 1035, 522, 994 bez evidenčního nebo popisného čísla. V těchto stavbách jsou umístěny dílny, ve kterých v hodnoceném období probíhá odborný výcvik žáků oborů vzdělání Automechanik a Opravářské práce. Stavby nejsou zapsány do školského rejstříku jako místa poskytování vzdělávání. Nedostatek lze odstranit ve lhůtě stanovené ČŠI.

Škola vede dokumentaci v souladu s ustanoveními právních předpisů. **Školní matrika** je vedena v elektronické podobě, údaje v ní evidované odpovídají zjištěné skutečnosti. Celkové výsledky vzdělávání zveřejňuje škola ve výročních zprávách o činnosti školy standardním způsobem. Třídní knihy jsou vedeny v elektronické podobě a průkazně zachycují průběh vzdělávání.

Srovnáním počtu žáků se statistickým vykazováním k 30. 9. 2012 bylo zjištěno, že škola vykazuje 21 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou skupinově integrováni ve třech speciálních třídách. Škola však nevykázala k tomuto datu osm individuálně integrovaných žáků ve třídách běžných. Údaje ve statistických výkazech tak neodpovídají skutečnosti. K uvedenému datu škola vykázala v souladu se skutečností tři speciální třídy, ve kterých se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Po uvedeném datu klesl počet žáků v jedné z těchto tříd (O2) pod právním předpisem požadované minimum žáků (6), v další třídě (OK3) klesl pod toto minimum počet žáků dvou oborů vzdělávaných společně v této třídě. Ředitel školy poté chybně opravil vykazované údaje dopisem krajskému úřadu, ve kterém uvedl, že žáky speciálních tříd nově vykazuje jako

individuálně integrované do běžné třídy. Uvedená úprava údajů neodpovídá zjištěné skutečnosti. Ředitel školy nepožádal zřizovatele o povolení výjimky z minimálního počtu žáků ve speciální třídě podle § 23 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. Nedostatek lze odstranit ve stanovené lhůtě.

Školní vzdělávací programy (ŠVP) Automechanik, Kuchař - číšník a Zahradník hodnotila ČŠI před inspekční činností ve škole; uvedené školní vzdělávací programy jsou v souladu s příslušnými rámcovými programy a s ustanoveními právních předpisů. V průběhu inspekce ve škole ČŠI hodnotila ŠVP Opravářské práce a ŠVP Květinářské a aranžérské práce. Na základě zjištění ČŠI přijal ředitel školy v průběhu inspekce opatření a uvedl oba ŠVP do souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy. Škola v ŠVP dopracovala a aktualizovala zejména charakteristiku školy a učební osnovy.

Školní vzdělávací program domova mládeže je vydán a zpracován v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.

Na základě zjištění ČŠI přijal ředitel školy další nápravné opatření a v průběhu inspekční činnosti zveřejnil v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. školní vzdělávací programy na přístupném místě ve škole a školském zařízení.

Školní řád neobsahuje všechny informace požadované podle ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb., tj. neobsahuje podrobnosti k výkonu práv žáků (právo na informace o vzdělávání, právo zakládat samosprávné orgány), podrobnosti o vzájemných vztazích s pedagogickými pracovníky, podrobnosti o výkonu práv a povinností zákonných zástupců. Školní řád obsahuje dílčí pravidla hodnocení, která jsou v rozporu s ustanoveními právních předpisů (náhradní termín hodnocení). Školní řád je zveřejněn na přístupném místě ve škole, zveřejněna však nejsou pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která ředitel školy vydal ve formě tzv. Klasifikačního řádu. Nedostatek lze odstranit ve stanovené lhůtě.

Vnitřní řád domova mládeže neobsahuje podrobnosti k výkonu práv žáků stanovených v ustanovení § 21 zákona č. 561/2004 Sb., podrobnosti k výkonu práv a povinností zákonných zástupců nezletilých žáků, neobsahuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy. Obsahuje výčet výchovných opatření, která nemají oporu v uvedeném právním předpise (napomenutí vychovatele, podmíněčné ukončení ubytování a ukončení ubytování). Vnitřní řád naopak neinformuje žáky a jejich zákonné zástupce o možnosti udělování dalších výchovných opatření – pochval, ocenění apod. Nedostatek lze odstranit ve stanovené lhůtě.

Ředitel školy byl znovu jmenován do funkce od 1. srpna 2012 na dalších šest let, předtím působil ve funkci ředitele školy od roku 1998. Funkční studium pro ředitele škol absolvoval před nabytím účinnosti zákona č. 561/2004 Sb. Po dobu výkonu funkce se účastnil dalšího vzdělávání v oblasti ICT. Splňuje požadované předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy.

Ředitel školy přijímá nápravná opatření na základě zjištění ČŠI. Při kontrolní činnosti na podnět ve školním roce 2010/2011 konstatovala ČŠI chybně stanovený počet témat pro ústní závěrečnou zkoušku (20), počet témat ústní zkoušky byl v souladu s právním předpisem upraven na 30.

Vedoucími pracovníky školy jsou ředitel a jeho tři zástupci pro úsek teoretického vyučování, pro úsek praktického vyučování a pro provozně ekonomický úsek. Řediteli školy je přímo podřízený výchovný poradce, školní metodik prevence, vedoucí domova mládeže a technik školy. Pedagogický sbor je organizačně rozčleněn na metodické komise podle charakteru vyučovaných předmětů. Ředitel školy zřídil pedagogickou radu jako svůj

poradní orgán, se kterým projednává zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Školní poradenství je v hodnoceném období poskytováno prostřednictvím výchovného poradce a školního metodika prevence. Výchovný poradce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zabezpečování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytuje žákům pomoc při řešení výchovných problémů, problematiky zneužívání návykových látek a zabezpečuje kariérové poradenství. V průběhu školního roku 2012/2013 ukončil školní metodik prevence jevů pracovní poměr, v době inspekce nebyl nový metodik jmenován. Minimální preventivní program pro školní rok 2012/2013 zohledňuje pouze prevenci zneužívání návykových látek, pro ostatní sociálně patologické jevy nebyl zpracován. Specialisty nemá škola ustanovené ani v dalších důležitých oblastech své činnosti – koordinaci školních vzdělávacích programů a koordinaci informačních a komunikačních technologií. Uvedené činnosti vykonává nad rámec běžných pracovních povinností jeden ze zástupců ředitele. Vzhledem k výše popsaným nedostatkům zjištěným zejména v obsahu ŠVP pro realizované obory vzdělání, v naplňování ŠVP domova mládeže a v oblasti prevence školní neúspěšnosti a sociálně patologických jevů neodpovídá v současné době organizační struktura typu školy, skladbě žáků a vykonávaným činnostem.

V rámci **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** se učitelé zúčastňují pouze akcí, které jsou nabízeny v rámci projektu „*Další vzdělávání pedagogických pracovníků v Karlových Varech*“ a které jsou zaměřené převážně na zdokonalování didaktických technik a výměnu zkušeností mezi pedagogy. V problematice podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se učitelé vzdělávají minimálně. Vedení školy si uvědomuje rizika vyplývající z nedostatku kvalifikovaných pedagogických pracovníků, přesto se je nedaří eliminovat či snižovat. Pedagogičtí pracovníci jsou odměňováni v systému tzv. věkového automatu (automatický postup do vyššího platového stupně podle odpracovaných let). Motivační složky platu ve formě osobních příplatků nejsou vypláceny, průměrná roční odměna pedagogických pracovníků má snižující se tendenci a nyní se pohybuje ve výši necelých 7 tis. korun. Potenciální riziko představuje i vyšší průměrný věk pedagogického sboru, zejména ve skupině učitelů odborného výcviku. Počet pedagogických pracovníků udržuje ředitel školy na nutném minimu, kdy není v podstatě zajištěna zastupitelnost, systém předpokládá minimální absenci pracovníků (domov mládeže, odborný výcvik).

Škola má jako příspěvková organizace vícezdrojové **financování**, které je vzhledem k normativnímu způsobu závislé především na počtu zapsaných žáků. Hospodaří zejména s finančními prostředky poskytovanými ze státního rozpočtu (cca 69 % z celkových výnosů), s prostředky z rozpočtu zřizovatele a s dalšími zdroji získanými vlastní činností, mezi něž patří především úplata za stravování a ubytování žáků, stravování cizích strávníků, příjmy z pronájmů a z produktivní práce žáků. Nad rámec rozpočtu škola obdržela v letech 2010 a 2011 finanční prostředky na rozvojové projekty z prostředků MŠMT, které byly účelově určené k posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, k řešení dopadu meziročního snížení počtu žáků a k podpoře řešení specifických problémů regionálního školství a na projekty romské komunity. Přesto se škola v současné době v důsledku minimálně naplněné kapacity pohybuje na hranici finanční udržitelnosti. Značnou finanční zátěž pro školu představují provozní náklady v prostorách, jejichž fungování je nezbytné udržet s ohledem na strukturu oborů vzdělání a požadavky na průběh odborného výcviku a s ohledem na nutnost ubytovat žáky dojíždějící z větší vzdálenosti; náklady na vodu a energie představují 11,25 % z celkových nákladů školy.

Materiální podmínky pro teoretické i praktické vyučování jsou na požadované úrovni. Škola využívá celkem pět učeben s interaktivními tabulemi a dvě učebny s výpočetní

technikou, ty mohou žáci využívat i v době mimo vyučování. Materiální zázemí pro odborný výcvik je udržováno ve funkčním stavu, vzhledem k nedostatku finančních prostředků však nedochází k výraznější modernizaci.

Vybavení domova mládeže není na požadované úrovni z pohledu zajištění podmínek žáků pro trávení volného času a přípravy na výuku. Žáci jsou ubytováni v třílůžkových až pětilůžkových pokojích, nemají k dispozici psací stoly, pouze menší kuchyňské, židle jsou staré a mnohé provizorně opravované, v pokojích je pouze centrální osvětlení bez možnosti přisvícení lampičkou. Zařízení kluboven a dalších prostor je zastaralé, stěny a podlahy jsou minimálně udržované. Žáci mají k dispozici na každém patře malou funkční posilovnu, televizi; v celé budově je připojení k internetu prostřednictvím WI-FI sítě. Školní jídelna pro ubytované žáky včetně kuchyně byla zhruba před deseti lety kompletně zrenovována.

Závěry

1. Škola poskytuje střední vzdělání s výučním listem aktuálně v pěti oborech vzdělání. Vzdělávání probíhá v souladu se zápisem údajů do rejstříku škol a školských zařízení; výjimkou jsou dvě místa poskytování vzdělávání, ve kterých probíhá odborný výcvik a která nejsou do rejstříku zapsána. ČŠI požaduje přijetí opatření k odstranění tohoto nedostatku.
2. Kapacita školy je ve sledovaném období naplněna méně než na 50 %. Škola skupinově integruje žáky se zdravotním postižením ve třetině tříd, v těchto speciálních třídách však v průběhu školního roku klesá počet žáků pod minimální povolenou hranici. Existence těchto tříd je sice pro školu při současném počtu žáků finančně náročná, avšak vzdělávání ve speciálních třídách se uskutečňuje na požadované úrovni ve prospěch rozvoje osobnosti žáků. Ředitel školy nepožádal zřizovatele o povolení výjimky z počtu žáků ve speciálních třídách. ČŠI stanovuje pro přijetí opatření k odstranění tohoto nedostatku lhůtu.
3. Škola respektuje zásadu rovnosti přístupu ke vzdělávání žáků při přijímání ke vzdělávání, v jeho průběhu i ukončování. ČŠI pozitivně hodnotí podporu, která je školou poskytována žákům se sociálním znevýhodněním.
4. Školní vzdělávací programy pro střední vzdělávání jsou v souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy; v hodnoceném období jsou naplňovány na požadované úrovni. Příprava žáků v rámci odborného výcviku a jejich mnohdy úspěšná účast v odborných soutěžích jsou efektivními metodami a formami rozvíjejícími klíčové a odborné kompetence žáků.
5. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání v domově mládeže je zpracován v souladu s právními předpisy, v praxi však není naplňován na požadované úrovni.
6. Školní řád střední školy a vnitřní řád domova mládeže nejsou zpracovány v souladu s právními předpisy. Součástí školního řádu stanovující pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků není zveřejněna na přístupném místě ve škole. ČŠI stanovuje pro přijetí opatření k odstranění těchto nedostatků lhůtu.
7. Personální předpoklady pro realizaci školních vzdělávacích programů nejsou na požadované úrovni, nízký počet vychovatelů, učitelů odborného výcviku, chybějící odborná kvalifikace zejména učitelů teoretických předmětů a vysoký průměrný věk představují riziko pro další realizaci školních vzdělávacích programů. Vzhledem

- k počtu pracovníků a organizační struktuře školy chybí specialisté pro činnosti v oblasti koordinace školních vzdělávacích programů, ICT a prevence sociálně patologických jevů.
8. Vysoká absence a slabý prospěch řady žáků vedou k častým a četným odchodům žáků ze vzdělávání. Škola výsledky vzdělávání neanalyzuje ani nemá efektivně nastaveny fungující preventivní systémy zaměřené na omezení rizikového chování a snižování školní neúspěšnosti žáků.
 9. Finanční předpoklady k zajištění výuky jsou s ohledem na nízký počet žáků ve srovnání s kapacitami budov a dalších školních prostor na hranici udržitelnosti a představují výrazné riziko pro další fungování školy.
 10. Materiální předpoklady pro realizaci školních vzdělávacích programů jsou na požadované úrovni kromě zázemí domova mládeže, které je pouze na základní úrovni s rizikem možného nedostatečného zajištění bezpečnosti ubytovaných žáků. Nedostatky lze řešit ve spolupráci se zřizovatelem.
 11. V hodnoceném období a v průběhu inspekce ve škole přijal ředitel školy nápravná opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Škola upravila v souladu s právním předpisem počet témat stanovených pro ústní zkoušku závěrečné zkoušky. Pro zajištění realizace podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zabezpečila přenos potřebných informací učitelům těchto žáků. Školní vzdělávací programy Opravářské práce a Květinářské a aranžérské práce škola uvedla do souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Všechny realizované školní vzdělávací programy zveřejnil ředitel na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků, uvedených v bodech 1, 2 a 6 kapitoly Závěry. Oznámení zašlete na adresu Karlovarský inspektorát ČŠI, Kollárova 15, 306 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.k@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Střední odborné učiliště Toužim k 1. lednu 2006 ze dne 22. 9. 2005 včetně příloh č. 1 – 3 a Dodatků č. 1 - 7;
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 5. 2. 2013;
3. Jmenovací dekret ředitele školy čj. 507/7/1998-3330 vydaný Ministerstvem zemědělství dne 28. dubna 1998 s účinností od 1. 7. 1998;

4. Jmenovací dekret ředitele školy ze dne 7. 5. 2012 vydaný pod čj. 2599/SK/12 Karlovarským krajem s účinností od 1. 8. 2012;
5. Rozhodnutí ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 12. 4. 2012 pod čj. MSMT-14 777/2012-25;
6. Školní vzdělávací programy pro obory vzdělání, realizované ve školním roce 2012/2013;
7. Školní vzdělávací program domova mládeže, ze dne 30. 9. 2011;
8. Školní řád, platný ve školním roce 2012/2013;
9. Vnitřní řád domova mládeže, platný ve školním roce 2012/2013;
10. Vnitřní platový předpis s platností od 1. 1. 2012;
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2012/2013;
12. Účtový rozvrh platný pro rok 2010, 2011 a 2012;
13. Hlavní kniha účetnictví za období 12/2010, 12/2011 a 12/2012;
14. Účetní závěrka roku 2010, 2011 a 2012;
15. Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům nebo hlavnímu městu Praze Část A za rok 2010, 2011 a 2012;
16. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy za školní rok 2009/2010, 2010/2011 a 2011/2012;
17. Oznámení Karlovarského kraje – Finanční vztah rozpočtu kraje k rozpočtu organizace pro rok 2010, 2011 a 2012;
18. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a absolvování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy;
19. Mzdové listy zaměstnanců školy za roky 2010, 2011 a 2012;

20. Plán práce předmětových komisí (MK strojírenských předmětů, odborných předmětů a odborného výcviku, všeobecně vzdělávacích předmětů) pro školní rok 2012/2013;
21. Školní matrika vedená pro žáky školy ve školním roce 2012/2013;
22. Statistické výkazy k 30. 9. 2010, 2011, 2012 včetně sdělení krajskému úřadu o opravě údajů;
23. Dokumentace výchovného poradce ve školních letech 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 k datu inspekční činnosti;
24. Dokumentace k závěrečným zkouškám ve školních letech 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012;
25. Dokumentace k přijímacímu řízení ve školních letech 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013 k datu inspekční činnosti;
26. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních letech 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 k datu inspekční činnosti;
27. Minimální preventivní program platný od 1. 9. 2013;
28. Organizační řád, platný od 1. 9. 2013;
29. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2012/2013.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e- podatelnu (csi.k@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu nebo na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Karlových Varech dne 25. března 2013

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Zdenka Spalová, školní inspektorka, v.r.

Mgr. Lenka Chlebková, školní inspektorka, v. r.

Bc. Libuše Skopcová, kontrolní pracovnice, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Toužimi dne 27. 3. 2013

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Ing. Richard Nykodým, ředitel školy v. r.

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

D. m. rok

Připomínky nebyly podány.